

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Kwestie terminologiczne	17
Wina a odpowiedzialność w prawie międzynarodowym	26
Należyta staranność w prawie krajowym	30
 Rozdział 1	
GENEZA ZASADY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI	33
1.1. Państwo jako kolektyw – odpowiedzialność zbiorowa w czasach starożytnych i średniowieczu	33
1.2. Odpowiedzialność indywidualna władcy – grocjańska koncepcja winy w epoce absolutyzmu	38
1.3. Oświeceniowe koncepcje odpowiedzialności państw	42
1.4. Odpowiedzialność pośrednia (zastępcza) państwa według Oppenheima	48
1.5. Odpowiedzialność obiektywna według Anzilottiego	50
1.6. Spuścizna Anzilottiego w pracach Ago	52
 Rozdział 2	
NALEŻYTA STARANNOŚĆ W ORZECZNICTWIE MIĘDZYNARODOWYM	57
2.1. Sprawa statku Caroline (1837)	57
2.2. Należyta staranność a odmowa wymiaru sprawiedliwości	59
2.3. Sprawa statku Alabama (1872)	69
2.4. Sprawa De Brissot i innych (1885)	71
2.5. Sprawa Lovetta i innych (1892)	73
2.6. Sprawa Davis (1903)	74
2.7. Sprawa Tellini (1923)	75
2.8. Sprawa Noyes (1933)	77
2.9. Sprawa Denham (1933)	78
2.10. Sprawa Adams (1933)	79
2.11. Sprawa Terytorium Saary (1933)	80
2.12. Sprawa huty w Trail (1941)	80
2.13. Sprawa cieśniny Korfu (1949)	84
2.14. Sprawa zatrucia Renu przez firmę Sandoz (1986)	85
2.15. Sprawa zakładników amerykańskich w Teheranie (1980)	88
2.16. Sprawa oddziałów <i>contras</i> w Nikaragui (1986)	92
2.17. Sprawa Tadića (1999)	94
2.18. Sprawa ludobójstwa w Srebrenicy (2007)	96

2.19.	Kwestia legalności użycia broni nuklearnej (1996)	98
2.20.	Sprawa zapory Gabčíkovo-Nagymaros na Dunaju (1997)	100
2.21.	Sprawa młynów rzecznych (Argentyna p. Urugwajowi, 2010)	103
2.22.	Podsumowanie	105

Rozdział 3

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PAŃSTWA (*STATE RESPONSIBILITY*)

ZA BRAK NALEŻYTEJ STARANNOŚCI	107
3.1. Uwagi wstępne.	107
3.2. Prace Ligi Narodów nad zasadami odpowiedzialności państw	108
3.3. Prace Komisji Prawa Międzynarodowego nad zasadami odpowiedzialności państw	116
3.4. Należyta staranność w pracach KPM	127
3.5. Zasady odpowiedzialności międzynarodowej państw	141
3.6. Przypisanie państwu czynu międzynarodowo bezprawnego	144
3.7. Odpowiedzialność państwa za działania jego organów	146
3.8. Odpowiedzialność państwa za podmioty wykonujące elementy władzy państwowej	147
3.9. Odpowiedzialność państwa za osoby prywatne działające pod kierownictwem lub kontrolą państwa	148
3.10. Problem tzw. odpowiedzialności pośredniej (zastępczej) państwa za działania osób prywatnych	150
3.11. Okoliczności wyłączające bezprawność	155

Rozdział 4

ODPOWIEDZIALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA (*INTERNATIONAL LIABILITY*) ZA BRAK NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

4.1. Należyta staranność a zasada dobrosąsiedztwa – uwagi wstępne	157
4.2. Geneza powstania i historia rozwoju obszaru badań nad odpowiedzialnością międzynarodową.	159
4.3. Zasady odpowiedzialności międzynarodowej za szkodliwe konsekwencje czynów niezakazanych prawem międzynarodowym	161
4.4. Teorie odpowiedzialności międzynarodowej za czyny niezakazane prawem międzynarodowym.	167
4.5. Aplikacja reguł odpowiedzialności międzynarodowej	169
4.6. Należyta staranność a ryzyko i szkoda w reżimie odpowiedzialności międzynarodowej	172
4.7. Pojęcie szkody transgranicznej	198
4.8. Krytyka metodologii KPM	202

Rozdział 5

NALEŻYTA STARANNOŚĆ W REŻIMACH TRAKTATOWYCH

5.1. Uwagi wstępne.	215
5.2. Należyta staranność w międzynarodowym prawie środowiska	218
5.3. Odpowiedzialność państwa w międzynarodowym prawie środowiska	221
5.4. Prawo morza	231
5.5. Prawo międzynarodowych cieków wodnych	235

5.6. Ochrona cudzoziemców	238
5.7. Należyta staranność w prawie dyplomatycznym	243
5.8. Ochrona cudzoziemców a obowiązki państwa wysyłającego	248
5.9. Bezpieczeństwo międzynarodowe a należyta staranność	249
5.10. Należyta staranność przy zapobieganiu przestępstwom o charakterze terrorystycznym	254
5.11. Cyberterroryzm i cyberbezpieczeństwo a zasada należytej staranności.	259

Rozdział 6

ZASADA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI W PRAWIE MIĘDZYNARODOWYM	271
6.1. Zasady ogólne prawa międzynarodowego	271
6.2. Zasada odpowiedzialności międzynarodowej	280
6.3. Zasada należytej staranności	283
6.4. Konsekwencje naruszenia zasady należytej staranności	292
Podsumowanie	299
Bibliografia	303
Akty prawa krajowego	303
Umowy międzynarodowe i inne źródła prawa międzynarodowego	303
Raporty Komisji Prawa Międzynarodowego i inne dokumenty miękkiego prawa międzynarodowego	305
Artykuły i monografie	307
Orzeczenia.	317
Artykuły prasowe i inne źródła	318